

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

XXVI. De iniuriis & damno dato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

& habitum receperint ordinatum, vel ordinandum, exnunc auctoritate præsentis Concilii & constitutionis priuamus eosdem, & ipso iure intelligantur esse priuati a beneficio prædictorum.

ANNO
CHRISTI
1341.

RUBRICA XXVI.

Psal. 104.

Luc. 10.

Rex omnipotens, cuius imperio subiacent vniuersa, decreuit, & docuit, episcopali præditos dignitate, & ceteros eidem in ecclesiasticis ordinibus militantes, ab omnibus honorari, & iniuriose per neminem nunquam lædi, dum asserit per Prophetam: *Nolite tangere christos meos: & in prophetis meis nolite malignari:* & alibi ipse idem: *Qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit: & qui vos recipit, me recipit:* episcopi enim apostolorum typum tenent, & presbyteri septuagintaduorum discipulorum locum in ecclesia militante: quod quidem plerique minime attendentes, non solum ad improperia, sed ad vinculationes, trucidationes, contra illos insurgunt, & ad vulnera inferenda, non sine magna contumelia Creatoris, & propter transgressores huiusmodi, volentes poenas præfixas a Canonibus augmentare, vt poenarum multiplicium timore ad talia prorumpere pertimescant, præsentis Concilio approbante, statuimus, & sancimus, quod quælibet persona, cuiuscumque dignitatis vel status extiterit, quæ intra nostram Rauennatem provinciam in aliquem archipræsulem siue episcopum per se, vel per alium, seu alios vsque ad sanguinis effusionem, vel alias cum gladio vel fuste manus iniecerit temere violentas, aut ceperit, seu capi fecerit,

, vel ordinan-
tis Concilii &
ipso iure intel-
dictorum.

VI.

o subiacent v-
opali prædicos
sasticis ordini-
ari, & iniuriöse
fferit per Pro-
in prophetis
Qui vos audit,
qui vos mi-
orū typum te-
um discipulo-
d quidem ple-
ad imprope-
es, contra illos
non sine ma-
r transgresso-
tas a Canoni-
cium timore
æfenti Con-
imus, quod
itatis vel sta-
nnatem pro-
e episcopum
anguinis ef-
manus inie-
capi fecerit,

ANNO
CHRISTI
MIII.

vel captum detineri iusserit, siue expresse consen-
serit, non solum incurrat excommunicationis la-
queum ipso iure, sed in obitum ad aliorum me-
tum careat ecclesiastica sepultura, & eius familia-
res, siue familia, qui habitauerint cum eodem, quo-
usque plene satisfecerint, non recipiantur in pœnā
illius ad diuina, & ecclesiastico subiaceant interdi-
cto: & ipsum transgressorem eiusque filios & ne-
potes decernimus inhabiles ad ecclesiasticum ho-
norem & beneficium ecclesiasticum obtinendum:
exnunc priuantes eosdem omni iure patronatus,
feudis, priuilegiis, beneficiis ecclesiasticis, & hono-
re. Electiones, prouisiones & collationes factas in
tales irritas decernentes: electores, præsentato-
res & prouisofores alicuius ex prædictis eligendi,
prouidendi & conferendi potestate exnunc illa vi-
ce priuamus: vniuersitatem siue communitatem,
infra cuius iurisdictionem aliquid ex iis contigerit
perpetrari, quæ expresse consenserit, vt prædicto-
rum excessuum aliquis committatur, vel quæ non
punierit legitime præmissorum aliquod perpetrantes,
infra mensem, postquam eius maioribus seu
rectori vel maiori parti eiusdem innotuerit, seu a-
lias fuerit manifestum, aut etiam nuntiatum, ex-
tante possibilitate, exnunc ecclesiastico, & eius
terram & locum supponimus interdicto: recto-
res, officiales & consiliarios eiusdem excommuni-
cationis vinculo innodamus. Illum autem qui præ-
latum inferiorem, videlicet abbatem vel clericum
alium in dignitate, vel personatu in aliqua cathe-
drali ecclesia constitutum, clericaliter viuentem,

& se enormitatibus, & sæcularibus, & negotiationibus publice minime immiscentem, vbi non permittitur sibi a iure, per se vel per alium interfecerit, vel mutilauerit, seu alias inhabilem vel deformem reddiderit ad Missarum solennia, vel diuina officia celebranda, vel carceratum detinuerit, per diocæsanum, vel eius vicarium super relaxatione ipsius requisitus, si beneficiatus extiterit, exnunc omni beneficio priuamus perpetuo, & ipsum inhabilem reddimus ad aliud obtinendum: si vero laicus fuerit, priuamus in obitu ecclesiastica sepultura, & ipsum, eiusque filios & nepotes, non posse ad ecclesiasticum beneficium eligi vel assumi: & electores & prouisores alicuius talium personarum exnunc suspendimus a diuinis; electiones, prouisiones & postulationes factas de talibus irritas decernentes. Illos autem qui clericum inferiorem alium in quauis dignitate vel sacro ordine constitutum, clericaliter tamen viuentem, & se enormitatibus publice non immiscentem, occiderint, mutilauerint, vel reddiderint inhabilem vel deformem ad diuinum officium celebrandum, si clerici fuerint, omnibus beneficiis ecclesiasticis priuamus perpetuo, & inhabiles reddimus ad alia beneficia ecclesiastica obtinenda: si fuerint laici, eos & eorum filios, inhabiles ad ecclesiasticum honorem & beneficium iudicamus, & in obitu priuamus ecclesiastica sepultura.

Plerumque contingit, quod tyrannica rabie, seu populi sæuitia, vel partialitate vigente, alicubi faciente, antistes proprius a sede sua repellitur, & in

ANNO
CHRISTI
1321.

ciuitate seu diœcesi propria residere prohibitus, cogitur exulare: quandoque vero bonis & rebus propriis dignitatis spoliatus mendicare compellitur, in opprobrium non solum pontificalis dignitatis, sed totius clericalis ordinis: quocirca compatientes huiusmodi sic eiectis, & etiam spoliatis, & eiectionibus, & spoliationibus, & sceleribus occurrere, in quantum possumus, cupientes, statuimus & firmamus, nostro Concilio prouinciali approbante, quod si aliqua ciuitas, vniuersitas, siue communitas consenserit expresse, vel ipsius maior pars siue rector aut dominus temporalis eiusdem, vel mandauerit antistitem proprium a propria sede vel ciuitate repelli, aut eundem in illa reside- re formidantem, propter minas vel timorem, aut potentiam alicuius domini temporalis, vel aliquo- rum tunc gubernantium terram ipsam, exulare permiserit extra illam, & infra duos menses eum- dem non reuocauerit, & sibi plene prouiderit, quod in ciuitate ipsa, vel saltem in diœcesi, in loco idoneo & securo valeat residere, & libere iurisdic- tione & officio suo fungi, postquam ei notum fuerit hoc, aut etiam intimatum, vel ipsi antistiti non fecerit de ipsius dignitatis iuribus & redditibus responderi, exnunc vniuersitatem eandem, eius- que terram & locum, ecclesiastico subiaccere de- cernimus interdicto. Consiliarios vero, creden- darios, & præsidentes ipsi ciuitati, & potentes, quo- rum factò vel consilio seu studio prædicta fuerint attentata, vel alias procurata, ipsorumque filios & nepotes, exnunc inhabiles decernimus ad be-

Ggggg iij

beneficia ecclesiastica obtinenda: ipsum quoque præfulem exulantem decernimus honorifice debere recipi, & adiuuari in qualibet ciuitate & dioecesi prouinciæ Rauennatis ad residendum, nisi iusta euidens causa notoria subsit, vbi voluerit residere, exultatione huiusmodi perdurante, ipsum quoque iurisdictione sua inter subditos suos, & ipsius bonis ac iuribus inibi libere posse vti: ciuitatem vero & terram eandem ad habitandum in ipsa vel dioecesi recipere contemnentem, & eius vniuersitatem exnunc ecclesiastico interdicto decernimus subiacere, quam cito idem episcopus publice dixerit ex hoc sibi & ecclesiæ Dei iniuriam irrogari: nisi locus ille ex aliqua causa rationabili & manifesta ab eius receptione valeat excusari: illos vero, qui conspirationem, seu colligationem, vel coniurationem, seu ligam, vel confœderationem, aut tractatum fecerint, vel fieri procurauerint, vt proprius antistes, siue alius prælatus inferior, non permittatur, seu non possit in sede propria vel dioecesi residere, aut libere officio suo vti, siue quod illi vel eius officialibus de suis bonis & redditibus non respondeatur, vel contra status eius pacifici subuersionem, aut honoris debiti & soliti diminutionem, exnunc excommunicationis vinculo innodamus, & beneficiis ecclesiasticis, si clerici fuerint, priuamus perpetuo, aliis libere conferendis: si vero extiterint laici, excommunicationis laqueum ipso facto incurrant: & ipsos ipsorumque filios & nepotes inhabiles iudicamus ad ecclesiastica beneficia obtinenda: & promotores talium persona-

ANNO
CHRISTI
1519.

ANNO CHRISTI 1311. rum ad illa, suspendimus a diuinis, ac priuamus potestate eligendi & prouidendi etiam illa vice: nec non omni feudo ecclesiastico, iure patronatus, & honore priuamus perpetuo. Prædictas quoque pœnas illos etiam incurrere decernimus ipso facto, qui inhibuerint, vel mandauerint, seu expresse consenserint, vel tacite, ubi ad eos violentias pertinuerit prohibere, quod ipsi pontifici vel prælato alicui; nisi hoc sibi concedatur legitime, ab homine, vel a iure, de suis bonis, vel redditibus non respondeatur per eos, ad quos pertinet respondere: vel impedierint ne aliquis antistes per se vel per alium iurisdictionem suam possit libere exercere, aut procurare plenarie iura sua. His tamen pœnis episcopos, eorumque officiales, & delegatos iudices sedis apostolicæ, vel eius auctoritate, decernimus minime comprehendi, circa hæc iurisdictione sua fungentes. Personas vero, quæ aliquem pontificem, vel prælatum, vel aliquam aliam ecclesiasticam personam, aliquo castro, villa, vel vico, seu eius iurisdictione, vel possessione eiusdem, aut aliquo prædio, seu domo spoliauerint temeritate propria, exnunc vinculo excommunicationis innodamus: ipsasque & earum filios & nepotes reddimus inhabiles ad ecclesiastica beneficia obtinenda: & electores ac prouisores talium personarum suspendimus a diuinis: in præmissis enim & ea contingentibus decernimus posse procedi ad ipsorum cognitionem & executionem de plano & absque strepitu iudicii & figura.

Si quisque catholicus iubetur patienti necessi-

tatem aperire viscera caritatis, quamquam alienigenæ, vel ignoto; quanto fortius coepiscopi super coepiscopum manifeste indigentem, ceterique inferiores prælati & clerici, super eum tenentur ad subuentionem eius dexteram aperire, & erga illum coantistites caritatem fraternam, & inferiores caritatiuam deuotionem gerere? Idcirco ad ipsius caritatis fraternæ & deuotionis caritatiuæ vinculum conseruandum, & cleri opprobrium propellendum, salubriter prouidemus, & statuimus, nostro prouinciali Concilio approbante, quod si contigerit aliquem præfulem prouinciæ Rauennatis tyrannica peste, vel sæuitia populi, absque ipsius culpa euidenti & notoria, extra sedem propriam, vel ciuitatem & diœcesim exulare, & illi de redditibus & iuribus suæ dignitatis & ecclesiæ minime responderi, vel non de maiori parte reddituum eorumdem, omnes coepiscopi, cum suo clero, teneantur ad subuentionem illi faciendam, modo videlicet infra scripto, de communi collecta personarum ecclesiasticarum, suffraganeorum, & clericorum prouinciæ prælibatæ: videlicet, quod metropolitanus, vel duo ex coepiscopis, quos exulans ad hoc assumpserit, in vnum sine difficultate conueniant, & ipse coram eis, notariis præsentibus, & testibus fide dignis, iuret ad sancta Dei euangelia coram se exposita, sed non tacta, quod ei subtrahitur maior pars illorum reddituum quos percipere consuevit, siue quod de illis non permittitur responderi, sacramento suo valorem æstimens subtractorum: quibus in scripturis redactis,

per

ANNO
CHRISTI
1511.

per ipsos duos coepiscopos, auctoritate præsentis Concilii, singulis annis, quibus ille sic exulauerit, & manserit spoliatus, pro subuentione ipsius exulantis, auctoritate præsentis Concilii, collectam communem imponat, pro rata, tam sibi ipsis, quam ceteris suffraganeis, archipræsuli, illorumque cleris, & ecclesiis, & clero ipsius exulantis, vsque ad dimidiam partem valoris reddituum prædictorum, diuidentes eandem secundum solutionem solitam procurationum cardinalium legatorum: & exigentes infra duos menses, postquam per illum sæpe fuerint requisiti, cum iustis & moderatis expensis, & exactam sine difficultate consignent pontifici exulanti. Quoslibet vero pontifices in his difficiles pœna debita puniemus: alios vero inferiores prælatos & clericos excommunicationis vinculo innodamus, qui in solutione portionis supra dictarum collectarum eis vel clericis suis impostæ, aut etiam imponendæ, negligentes fuerint vel rebelles, aut alias se difficiles exhibuerint in præmissis: quos per totam nostram prouinciam, vsque ad integram satisfactionem, in virtute districtæ obedientiæ, excommunicatos assidue per ecclesias publice, ex causâ prædictâ, præcipimus nuntiari. Capitula etiam, & conuentus, quæ in iis difficultatem vel malitiam adhibuerint, ecclesiastico supponimus interdicto. Sustinentes vero excommunicationem eandem vltra sex menses postquam excommunicati fuerint, propter hoc publice nuntiati, beneficiis ecclesiasticis censemus posse priuari.

Concil, Tom. 28.

Hhhhh

Statuimus insuper, & firmamus, quod aliqui clerici, vel laici nostræ prouinciæ, ad ciuitatem, seu terram non debeant personaliter accedere in fauorem interdictorum, quamdiu supposita fuerint interdicto, & sustinuerint interdictum, propter sui pontificis exulationem, vel bonorum eius omnium, seu maioris partis spoliationem, vel usurpationem: & quod aliquem, seu aliquos de ciuitate sic interdicta non recipiant in domos proprias, siue loca, nisi forte pro commodo proprio eos recipiant. Delinquentes vero in aliquo præmissorum, postquam per diocesenum proprium, vel eius auctoritate facta fuerit publicatio, & generalis admonitio super iis, ad participationem diuinorum, vel ad ingressum ecclesiæ nullatenus admittantur: & sæpissime sic interdicti, postquam moniti fuerint, per ecclesias publice nuntientur. Et ad instantiam ipsius exulantis quilibet antistes personas illas, de quibus exulanti videbitur, admo-
neat nominatim, quod illi ciuitati interdictæ, vel alicui ex eius ciuibus, non præstent consilium, auxilium, vel fauorem, vel participant cum eisdem. Quod si contra fecerint, exnunc innodamus eos excommunicationis vinculo in his scriptis, & tamquam excommunicatos ex causa prædicta præcipimus per ecclesias publice nuntiari, exulante huiusmodi requirente. Huic etiam adiicimus, quod si propter partialitatis rabiem, siue pestem tyrannicam, prælatum inferiorem alicuius ecclesiæ, vel canonicum ecclesiæ cathedralis, seu alterius collegiæ sæcularis, exulare contigerit, sua culpa ma-

ANNO
CHRISTI
1311.

nifesta & notoria hoc minime faciente, aut aucto-
ritate iudicis competentis, quod capitulum &
conuentus eiusdem sæcularis fructus & reditus
dignitatis ipsius, vel præbendæ exigere teneatur,
& ipsi prælato, aut canonico sic exulanti duas par-
tes eorundem redituum, quos ex ipsa licite per-
cipere consuevit, si reditus ipsos capitulum ip-
sum perceperit, vel maior pars eius, vel percipere
poterit, sine difficultate assignent & exhibeant
exulanti singulis annis, quibus ipsum sic contige-
rit exulare. Capitula vero & conuentus, quæ in
iis, iusto & manifesto impedimento cessante, dif-
ficultatem vel malitiam adhibuerint, ecclesiastico
supponimus interdicto: & nihilo minus ipsos con-
ueniri & teneri decernimus ad solutionem huius-
modi faciendam. Regularibus vero prælatis, pro-
uideatur de illis, iuxta diocæsani proprii iussio-
nem huiusmodi: in præmissis namque, & ipso-
rum cognitione, & exactione, & eorum occasio-
ne, procedi posse sancimus sine strepitu, & ordine
iudicii, & figura.

Effrenata cupiditas suis terminis non contenta,
adeo quorundam oculos excæcauit, quod non so-
lum ad bona profana rapienda & occupanda, sed
etiam ecclesiastica, manus extendere non formi-
dant, quæ sunt ministrorum ecclesiarum & pau-
perum Christi vsibus deputata.

Quapropter volentes eius appetitus noxios re-
frenare, præsentis approbante Concilio, statuimus
tam prouide quam consulte, quod qui de cete-
ro ecclesiam aliquam, vel aliquem pium locum, in-

uaserit, vel occupauerit, seu occupatum detinuerit, vel aliquod prædium rusticum vel vrbicum, seu quæuis bona ecclesiastica, siue iura perpetua ad aliquem locum venerabilem pertinentia, vel ecclesiam aliquam seu pium locum spoliauerit, vel spoliatum detinuerit, aliquibus bonis immobilibus, siue iuribus perpetuis, aut iurisdictione, districtu, vel honore alicuius castri, terræ, vel loci, seu communitatis, vel possessionis decimas colligendi, leuandi pedagia, seu eligendi, vel ecclesiæ prouidendi, aut census annuos percipiendi, excommunicationis sententiam ipso facto incurrat. Et si admonitus non destiterit, & integre non satisfecerit sine difficultate, exnunc tam ipsum, quam eius filios, & descendentes, vsque ad quartam generationem, omnibus feudis, honoribus & beneficiis ecclesiasticis priuamus perpetuo, & inhabiles reddimus ad beneficium ecclesiasticum obtinendum; statuentes electiones, prouisiones, collationes, præsentationes, & quasuis postulationes, quas attentare contigerit, ad ecclesiasticum beneficium, de aliquo præmissorum, irritas & inanes; & eligentes, postulantes, & prouidentes, seu conferentes, potestate eligendi, prouidendi, conferendi, & postulandi decernimus illa vice fore priuatos, ad superiorem proximum deuoluendum. Clericos vero qui alienum beneficium, seu dignitatem, vel ecclesiam occupauerint, vel detinuerint absque auctoritate iudicis competentis, seu quemquam spoliauerint eius beneficio, vel præbenda, superioris legitimi iudicis non inter-

ANNO
CHRISTE
1511.

ueniente licentia, vel mandato, vel possessionem maioris partis bonorum eiusdem, exnunc excommunicationis vinculo innodamus, & omnibus beneficiis, quæ intra nostram prouinciam obtinuerint, priuamus perpetuo, aliis libere conferendis: & si admoniti non destiterint, inhabiles iudicamus ad aliqua beneficia ecclesiastica obtinenda, & gaudendum immunitate ecclesiastica, vel priuilegio clericali: vniuersitatem autem interdicti, & maiores de ipsa vniuersitate excommunicationis sententias incurrere volumus ipso facto, si requisita ipsa vniuersitas, vel ipse rector, siue rectores, vel iurati, postquam eis de ipsa violentia, occupatione seu spoliatione vel vsurpatione manifestum extiterit, non compulerint sine difficultate, aut compellere neglexerint huiusmodi occupatorem, inuasorem, spoliatorem vel vsurpatorem, ad rem occupatam, inuasam, vel spoliatam & vsurpatam, siue vt iurisdictio, siue quidquam ius aliud libere dimittendam ipsi ecclesiæ, per eam pacifice possidendam. Si vero vniuersitas ipsa, aut communitas, siue maiores de ipsa vniuersitate, vel eius rector, aut dominus temporalis, huiusmodi occupationem seu inuasionem, vsurpationem vel spoliationem fecerint de aliquo præmissorum, consiliarios & maiores eiusdem, ac rectorem seu rectores, in iis scriptis excommunicationis vinculo innodamus, & ipsam vniuersitatem, & singulos de ipsa vniuersitate, ecclesiastico supponimus interdicto: mandantes ipsas sententias per totam nostram prouinciam sæpissime publicari: & illos

excommunicatos & interdictos publice nuntiari. Et si prædictas sententias excommunicationis & interdicti, ipsa vniuersitas, consilarii, & maiores eiusdem ultra sex menses sustinuerint, post denuntiationem publice factam, exnunc ipsos consiliarios, & maiores, & eos, per quos terra ipsa regitur, ipsorumque filios & nepotes inhabiles reddimus ad honores ecclesiasticos, & beneficia obtinenda: ipsosque feudis ecclesiasticis priuamus perpetuo: & in obitu prohibemus aliquem clericum & presbyterum sepulturæ talium interesse; nisi primo integre satisfecerit ecclesiæ taliter spoliatae vel læsæ de damnis, interesse, & iniuriis, & de omni quod perceperint occupationis vel spoliationis, aut vsurpationis huiusmodi ratione. Et ad præmissorum cognitionem & executionem statuimus posse procedi sine figura & ordine iudicii per quemlibet iudicem competentem. Quæ omnia similiter obtinere volumus, & statuimus contra illas personas quæ ab vno anno citra inuasērunt & occupauerunt ecclesiastica iura prouinciæ Rauennatis, & hodie detinent inuasa & occupata.

RUBRICA XXVII.

^{1. Pet. 5.} Cum præcipiat apostolus, *Benedicentes nolite maledicere*, minus hoc considerant & attendunt, qui in Deum, beatam Virginem, & sanctos eius, in blasphemiam ora impudica exoluunt; statuimus igitur ad prædictorum impudentiam compescendam, quod quicumque hoc præsumpserit, de cetero ultra pœnam & pœnitentiam quæ talibus